

ภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปดอกไม้
ในตำบลปางหมูและพื้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสรรคงานประติมากรรม
ส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนไทใหญ่

1

2

6

3

4

5

1 การปั้นต้นแบบลอยตัวด้วยดินน้ำมัน

2 การทำพิมพ์ด้วยยางซิลิโคน

3 แม่พิมพ์ครอบปูนปลาสเตอร์

4 พงดอกไม้ / กาวผง / น้ำสะอาด

5 การหล่อแบบกดอัดด้วยวัสดุพงดอกไม้

6 พระพุทธรูปลอยตัวจากดอกไม้

● เจ้าพารา หมายถึง พระพุทธรูป

● ปาน หมายถึง ดอกไม้

● ปอง หมายถึง การนำมารวมกัน

เจ้าพาราปานปอง

ปางมารวิชัย

ประติมากรรมลอยองค์

เทคนิค หล่อผงดอกไม้

ขนาด 30 x 30 x 70 cm.

2563

เจ้าพาราปานปอง หรือพระพุทธรูปสร้างจากดอกไม้องค์นี้ สร้างขึ้นใหม่จากการศึกษาวิเคราะห์พุทธลักษณะพระพุทธรูปศิลปะแบบไทใหญ่ในพื้นที่ตำบลปางหมูและพื้นที่ใกล้เคียงนำไปสู่แนวคิดคติความเชื่อ การวิเคราะห์ ภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปจากดอกไม้วัสดุ กระบวนการประยุกต์ ในการสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ให้แก่ชุมชน ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน จากการลงพื้นที่ เก็บข้อมูลพระพุทธรูปโบราณ ในวัดสำคัญต่างๆ ในตำบลปางหมู พบว่าพระพุทธรูปมีลักษณะ ที่เฉพาะ ได้แก่ส่วนพระเศียรเล็ก เป็นงานพุทธศิลป์แบบอังวะ มีพระพักตร์คล้ายใบหน้าเด็ก ห่มจีวรเฉียง มีการพับจีวรที่ละเอียด สะบัดพริ้ว มีรูปแบบศิลปะพม่า-มณฑลเลย ประทับบนฐานแท่นแก้ว ส่วนใหญ่ประทับนั่งปางมารวิชัย

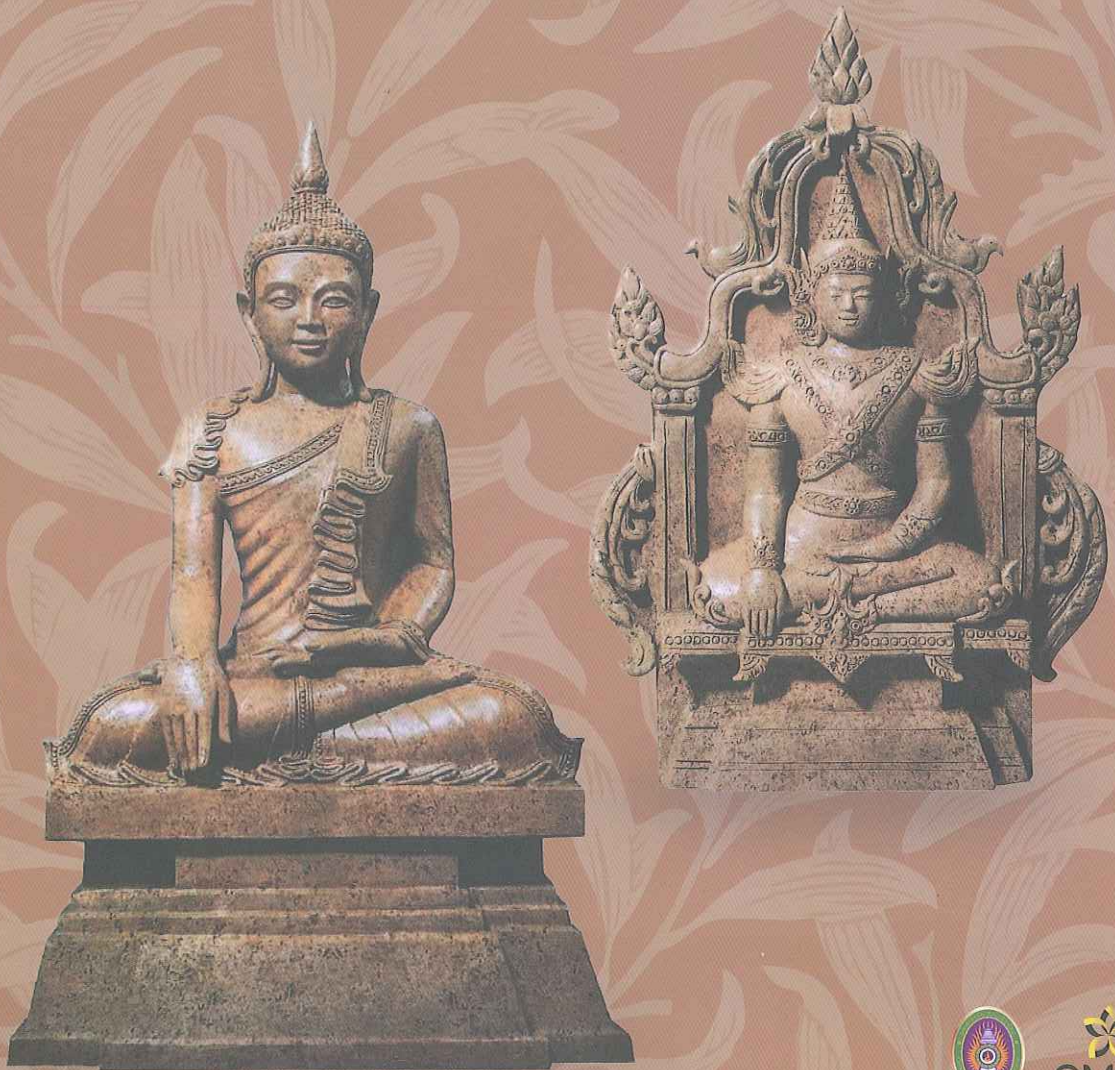
ในการศึกษาทดลองครั้งนี้ เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน นำดอกไม้ มาถวายเป็นพุทธบูชา รวมทั้งดอกไม้จากการประกอบศาสนพิธี มงคล เป็นวัสดุหลัก ผ่านขั้นตอนการปั้นหล่อแบบกดอัด จากผงดอกไม้แห้ง ผสมกาวผง สู่ผลงานสร้างสรรค์ ได้พระพุทธรูปที่มีพุทธลักษณะ มีรูปทรง สีส และพื้นผิวที่พิเศษ ปรากฏความงดงาม ของมวลผงดอกไม้ ที่มีขนาดเล็กมารวมกัน ทำให้พระพุทธรูปมีคุณค่า งดงาม สื่อถึงการระลึกถึงคำสอน ของพระพุทธองค์และเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา

สมศักดิ์ พรหมจักร

พระปานปอง

พระพุทธรูปจากดอกไม้แห่งความศรัทธา

โครงการวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปดอกไม้ ในตำบลปางหมู
และพื้นที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสรรคงานประติมากรรม
ส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนไทใหญ่

ภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปดอกไม้
ในตำบลปางหมูและพื้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสรรคงานประติมากรรม
ส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนไทใหญ่

1

2

6

3

4

5

- 1 การปั้นต้นแบบหุ่นตัวด้วยดินน้ำมัน
- 2 การทำพิมพ์ด้วยยางซิลิโคน
- 3 แม่พิมพ์ครอบปูนปลาสเตอร์

- 4 พงดอกไม้ / กาวผง / น้ำสะอาด
- 5 การหล่อแบบกดอัดด้วยวัสดุพงดอกไม้
- 6 พระพุทธรูปหุ่นตัวจากดอกไม้

- เจ้าพารา หมายถึง พระพุทธรูป
- ปาน หมายถึง ดอกไม้
- ปอง หมายถึง การนำมารวมกัน

เจ้าพาราชุตองเป้

(พระพุทธรูปสำริดอริยฐานมหาจักรพรรดิ)

ปางมารวิชัย

ประติมากรรมปูนดำ

เทคนิค หล่อผงดอกไม้

ขนาด 22 x 35 cm.

2563

เจ้าพาราชุตองเป้ ปานปอง หรือพระพุทธรูปสร้างจากผงดอกไม้องค์นี้ สร้างด้วยแรงศรัทธา และความเชื่อ การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา องค์ความรู้การสร้างพระพุทธรูปจากดอกไม้ รวมทั้งการวิเคราะห์รูปแบบ งานพุทธศิลป์ ศิลปะไทใหญ่ วัดป่าต๋มดอน อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ และพระพุทธรูปสำริดอริยฐานมหาจักรพรรดิหรือเจ้าพาราชุตองเป้ นำมาสร้างสรรค์ใหม่ ในลักษณะการนำจุดเด่นในงานพุทธศิลป์มาผสมผสาน จัดองค์ประกอบศิลป์ ให้เหมาะสมเกิดความสมดุล สื่อถึงความสงบนิ่ง ความศรัทธา และความมั่งคั่ง ความพิเศษของมวลผงดอกไม้ แสดงอัตลักษณ์ด้านศิลปะอย่างโดดเด่นในการสร้างพระพุทธรูปของชาวไทใหญ่พื้นที่ตำบลปางหมู ให้คนในชุมชนได้กราบไหว้บูชา ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คำสอนของพระพุทธเจ้าสืบไป

สมศักดิ์ พรหมจักร

โครงการวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปดอกไม้ ในตำบลปางหมู และพื้นที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนไทใหญ่

การต่อยอดภูมิปัญญางานศิลปกรรมการสร้างพระพุทธรูปดอกไม้สร้างสื่อการเรียนรู้และงานประติมากรรม โดยมีวัฒนธรรมเชิงพื้นที่เป็นฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ด้านสุนทรียภาพ กระบวนการสร้างสรรค์ประติมากรรมจากการใช้วัสดุธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดจากการนำดอกไม้ที่ผ่านการประกอบศาสนพิธีนำกลับมาใช้ใหม่ โดยนำดอกไม้ตากให้แห้ง แล้วบดละเอียดจะได้ผงดอกไม้เป็นวัสดุหลักในการสร้างประติมากรรมปั้น - หล่อ เทคนิคการกด - อัด ภายใต้อาณัติ

1. เพื่อนำองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปดอกไม้มาพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อนำดอกไม้ที่ผ่านการประกอบศาสนพิธีนำกลับมาใช้ใหม่ (RECYCLE) โดยใช้เป็นวัสดุหลักสร้างสรรค์งานประติมากรรมที่แสดงคุณค่าความศรัทธา และยกระดับจิตใจของคนในชุมชน

ผลการศึกษาได้สร้างสรรค์ประติมากรรมพระพุทธรูปดอกไม้พุทธลักษณะแสดงอัตลักษณ์ชุมชนปางหมู แสดงคุณค่าความศรัทธาและการมีส่วนร่วมของชุมชน และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านศิลปะและวัฒนธรรมการสร้างพระพุทธรูปประติมากรรมจากดอกไม้ของชุมชนไทใหญ่ตำบลปางหมู จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อาจารย์สมศักดิ์ พรหมจักร
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่